

NOTITIES BETREFFENDE LAURIA CYLINDRACEA, 5-8

door

H.K. Mienis

De registratie van monsters van *Lauria cylindracea* (Da Costa, 1778), aanwezig in de molluskenverzameling van de Hebreeuwse Universiteit, leverde enige gegevens op die een interessante aanvulling vormen op mijn vorige notities (Mienis, 1991)

5. *Lauria cylindracea* op Réunion

Van Bruggen (1991: 22) wees er reeds op dat *Lauria bourbonensis* Pilsbry, 1922, beschreven van Réunion, waarschijnlijk een synoniem is van *L. cylindracea*. Onder de Pupillidae aanwezig in de verzameling Peile bevindt zich een monster van Réunion (H.U.J. 2429) dat hij van Ponsorby ontvangen had als *Pupa pupula* Deshayes, 1863. De vier exemplaren, waaruit het monster bestaat hebben echter niets met *pupula* te maken en werden dan ook terecht door Peile als *Lauria bourbonensis* gedetermineerd. Deze exemplaren zijn conchologisch niet te onderscheiden van *L. cylindracea* van Europese vindplaatsen. Mocht blijken dat ook de anatomie niet verschilt, dan moet het voorkomen van *L. cylindracea* op Réunion ook toegeschreven worden aan anthropologische invloeden.

6. Nogmaals *Lauria cylindracea* op Malta

Enkele jaren geleden dacht ik de eerste te zijn die *L. cylindracea* van Malta kon rapporteren (Mienis, 1987:137). Beckmann (1988:3) wees er echter terecht op dat Thake (1984) de soort reeds van Malta had vermeld (zie ook Beckman, 1987 en 1992). Allen zagen echter over het hoofd dat Coen (1945) dat reeds eerder gedaan had. De oudste tot nog toe gerapporteerde vondsten dateren uit de periode 1920-1935, toen Giuseppe Despott (1879-1936) heel actief op Malta verzamelde (Mienis, 1987; Beckmann, 1988).

Onder de monsters van *Pupilla muscorum* (Linnaeus, 1758) in de Coenverzameling vond ik echter een buisje dat in werkelijkheid *Lauria cylindracea* bevatte. Dit materiaal werd door Caruana (= graaf Alfredo Caruana Gatto, 1868-1926) op Malta verzameld in 1908 (H.U.J. 37797) en kwam via Monterosato in handen van Coen. Uit gegevens van Thake (1984) mogen we opmaken dat we hier waarschijnlijk te maken hebben met een soort die op Malta van nature voorkomt.

7. *Lauria cylindracea* in Libanon

Onder de landslakken die in de jaren 1935-1945 door biologen van de Hebreeuwse universiteit in de Libanon werden verzameld, bevindt zich ook een monster van *Lauria cylindracea*. De 28 exemplaren werden gevonden in omgeving van Foursoul (H.U.J. 2421). Deze vondst vormt een schakel tussen de bekende vindplaatsen in het noorden van Israël (Mienis, 1991) en die in Turkije (Wagner 1940). Uit Turkije bezit de H.U.J.-verzameling monsters van *L. cylindracea* van Heybeli een van de Prince eilanden in het uiterste noorden van de Zee van Marmara, leg. J. Wahrman, 16 augustus 1951 (H.U.J. 30987) en 10 km ZW van Van Gölü, in een loofbos aan de rand van het meer, leg. H. Zinner, 3 september 1982 (H.U.J. 816).

8. *Lauria cylindracea* in Jemen ?

Connolly (1941) vermeldde *L. cylindracea* van Hada, 4-5 mijl ten zuid-westen van San'a, op circa 7000 voet hoogte, leg. Hugh Scott, 14 januari 1938, en voegde daar aan toe: "Better judges than myself agree that it would be very unwise to separate this series from the widely distributed European species.....". In de H.U.J.-collectie bevindt zich materiaal van ongeveer dezelfde vindplaats: Hada, 6 mijl ZW van San'a, 8000 voet, leg. H. Scott, 14 januari 1938 (ex Connolly, ex Peile, ex Blok, nu H.U.J. 2434). Hoewel de exemplaren veel lijken op *L. cylindracea*, zijn de axiale groeilijnen veel grover aangeduid dan in enig exemplaar uit Europa of het Midden Oosten. Ook is er een heel goed ontwikkelde columellaris aanwezig in volwassen exemplaren! Een wat minder duidelijke columellaris is echter ook aangegeven in de tekening van een volledig ontwikkelde *L. cylindracea* in Schileyko (1984: 151, fig. 79).

Een studie van meer materiaal zal moeten uitmaken of we hier werkelijk met *L. cylindracea* te maken hebben of met een nog onbeschreven ondersoort of zelfs met een aparte soort. In de bergen van Ethiopië komt eveneens een nauwverwante soort voor: *Lauria brugierei* (Jickeli, 1874), die slechts enige verschillen toont in de vorm van de embryonale schelp. Hebben we hier te maken met pleistocene relicten, die zich in de loop der tijd door hun isolatie ontwikkeld hebben tot nieuwe (onder)soorten?

Summary

New data are given on the distribution of *Lauria cylindracea* (Da C.)

Literatuur

- Beckmann, K.H., 1987. Land- und Süßwassermollusken der Maltesischen Inseln, Haldia, 1 (Suppl.): 1-38.
- Beckmann, K.H., 1988. Einige Anmerkungen zu neu gemeldeten Schnecken von den Maltesischen Inseln. De Kreukel 24 (1-2):3-5.
- Beckmann, K.H., 1992. Catalogue and bibliography of the land- and freshwater molluscs of the Maltese Islands, the Pelagi Islands and the Isle of Pantellaria. Haldia, 2 (Suppl.2): 1-60.
- Bruggen, A.C. Van, 1991. Pupa tabularis Melvill & Ponsoby, 1893, a new synonym of *Lauria cylindracea* (Da Costa, 1778) (Gastropoda Pulmonata: Pupillidae). Basteria, 55: 21-24.
- Coen, G.S., 1945. Catalogo dei Gasteropodi Polmonati della collezione Coen. Pontificiae Academiae Scientiarum Scripta Varia, 3: 1-99.
- Connolly, M., 1941. South Arabian non-marine mollusca. B.M. (N.H.) Expedition to south-west Arabia 1937-8, 1 (4): 17-42, pl. 3.
- Jickeli, C.F., 1874. Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Nord-Ost-Afrika's. Nova Acta der Ksl. Leop-Carol. Deutschen Akademie der Naturforscher, 37 (1): 1-352, pl. 1-11.
- Mienis, H.K., 1987. *Lauria cylindracea* & *Vallonia excentrica*: two land-snails not reported before from Malta. Kreukel, 23 (8-9):137-138.
- Mienis, H.K., 1991. Notities betreffende *Lauria cylindracea*. Correspon.d.blad Ned. Malac. Ver., 262: 885-887.
- Schileyko, A.A., 1984. Nazamnyye mollyuski podotryada Pupillina fauny SSSR (gastropoda, Pulmonata, Geophila). Fauna SSSR, 3 (3): 1-399. Leningrad.
- Thake, M.A., 1984. New records of land snails inhabiting leaf litter from the Maltese Islands (Mollusca: Gastropoda: Pulmonata). The Central Mediterranean Naturalist, 1(3): 63-65.
- Wagner, H., 1940. Neue Molluskenfunde aus Kleinasien. Ann. Mus. Nat. Hung., 33: 163-166.